

หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)

ประกาศรับข้อเสนอโครงการ/ชุดโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal)

กรอบการวิจัย “การยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่กลไกพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำ”

ปีงบประมาณ 2566

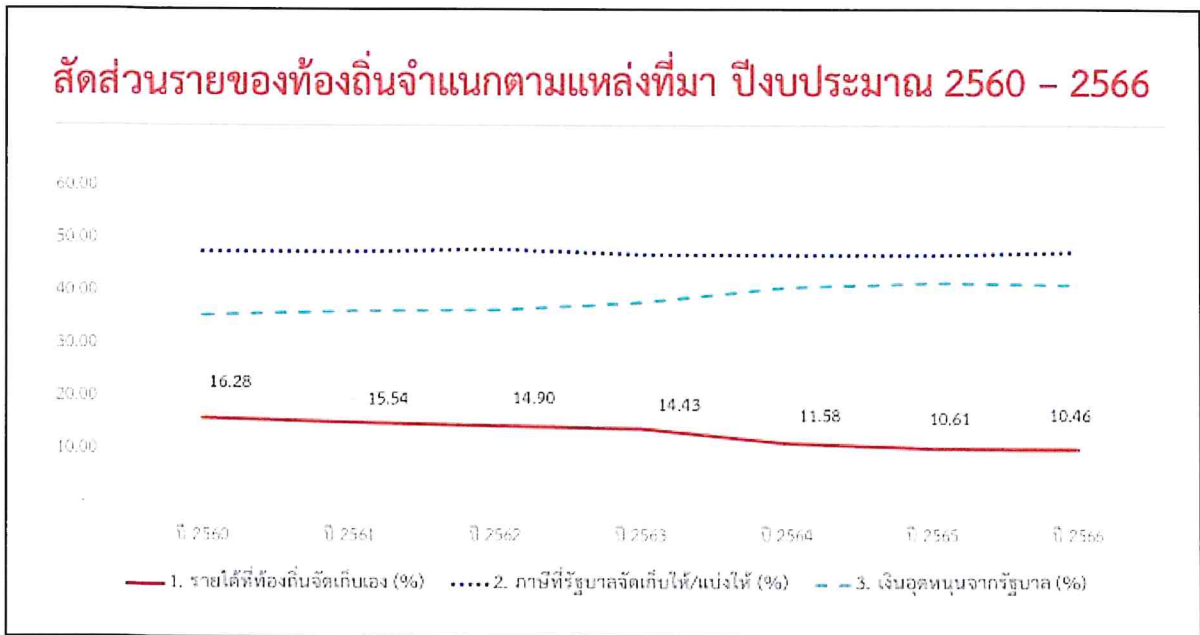
1. หลักการและเหตุผล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญ ทั้งในแง่การเมืองการปกครองของรัฐที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน ยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดย อปท. สามารถเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้อง มีส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น (Empowerment) เกิดความรับผิดชอบ (Accountability) และหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด นอกจากนี้ในแง่การบริหาร อปท. ยังช่วยสามารถแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจ เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่ต่างกันไป ประชาชนจึงเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น ๆ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม ซึ่ง อปท. สามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากแต่ละอปท. มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน หรือความต้องการ อปท. จึงสามารถให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบัน อปท. มีจำนวนทั้งสิ้น 7,850 แห่ง ประกอบด้วย (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) จำนวน 76 แห่ง (2) เทศบาล จำนวน 2,472 แห่ง (3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 5,300 แห่ง และ (4) อปท. รูปแบบพิเศษ จำนวน 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ทั้งนี้ในช่วงที่ผ่านมา มีหลักฐานการวิจัยเชิงประจักษ์ที่สะท้อนถึงการดำเนินงานของ อปท. ที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากกว่าหน่วยงานอื่น แต่ทั้งนี้ก็ยังมีความท้าทายอีกมากในการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพของ อปท. เพื่อให้สามารถจัดการปัญหาในเชิงพื้นที่และ/หรือการจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพให้สูงขึ้นได้

นอกจากนี้แล้ว การส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้ อปท. มีขีดความสามารถที่สูงขึ้นในการพึ่งพาตนเองทางการคลัง (Local fiscal autonomy) เป็นสิ่งจำเป็นเช่นกัน แม้ว่าปัจจุบัน โครงสร้างรายได้ของ อปท. จะประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ (1) รายได้ที่ อปท. จัดเก็บเอง (2) รายได้จากภาษีอากรที่รัฐบาลเก็บให้และแบ่งให้ และ (3) รายได้จาก

เงินอุดหนุนของรัฐบาล แต่เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนของรายได้แต่ละประเภทแล้ว พบว่า รายได้ที่ อปท. บริหารจัดเก็บเองมีสัดส่วนที่ไม่สูงนัก และมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ดังแสดงในแผนภาพด้านล่าง

ที่มา : ประมวลจากสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นดังกล่าว การพัฒนารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จึงยังคงมีความสำคัญยิ่ง ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มความเป็นอิสระทางการคลังให้แก่ อปท. แล้ว ยังมีส่วนกระตุ้นให้ อปท. ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบในการตอบสนองต่อข้อเรียกร้องของประชาชน (Fiscal accountability) เพิ่มขึ้นด้วย แม้ว่าในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลและภาคส่วนต่าง ๆ จะพยายามหนุนเสริมให้ อปท. มีขีดความสามารถในการพึ่งพารายได้ของตนเองมากขึ้น แต่ทว่าความพยายามดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จนัก เนื่องจากหลายฝ่ายต่างรอความหวังให้รัฐบาลทบทวนนโยบายด้านการคลังท้องถิ่นและจัดสรรทรัพยากรการเงินการคลังให้แก่ อปท. ในสัดส่วนที่สูงขึ้น

นอกจากนี้เป้าหมายของทุนวิจัยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ที่ส่งเสริมการพัฒนาเมื่อนำอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมสู่ทุกภูมิภาค ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีเมือง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งพื้นที่ทดลองนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy sandbox) เป็นกลไกขับเคลื่อน ดังนั้น หน่วย บพท. จึงเห็นสมควรสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการยกระดับกลไกการเปลี่ยนแปลงองค์กร/กระบวนการทำงานสู่ดิจิทัลอย่างเหมาะสม (Digital Transformation in Local Government)

ด้วยเหตุนี้ หน่วย บพท. จึงเล็งเห็นความสำคัญของการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่กลไกพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำ โดยการนำเอาองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมไปยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานหรือการจัดบริการสาธารณะ การพัฒนาการบริหารจัดเก็บรายได้ท้องถิ่น และรวมถึงการพัฒนาทักษะให้กับบุคลากรหน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน หรือภาคประชา

สังคมให้มีทักษะ ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่การสร้างกลไกพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อกระจายความเจริญและพัฒนาพื้นที่ด้วยการพัฒนาองค์ความรู้และกลไกการเปลี่ยนแปลงองค์กรกระบวนการทำงานสู่ดิจิทัลอย่างเหมาะสม (Digital Transformation in Local Government)
- 2) เพื่อปรับระบบและกลไกบริหารราชการแผ่นดินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการกระจายอำนาจด้วยพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการเงินและการคลังสาธารณะ และการจัดการทรัพยากรสาธารณะ (Public Finance and Resource Management)
- 3) เพื่อสร้างกลไกใหม่เพื่อการเรียนรู้ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม และถ่ายทอดองค์ความรู้ (Knowledge and Technology Transfer) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่าย
- 4) เพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่และ/หรือพัฒนานโยบาย หรือกลไกการทำงานให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานสากล

3. ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตเชิงพื้นที่และประเด็นสอดคล้องกับเป้าหมาย OKR ตามยุทธศาสตร์ อววน. ในยุทธศาสตร์ที่ 2 (S2) แผนงาน P13 (S2) และให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทชาติที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ประเด็น ดังนี้

การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital transformation) เพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือความเป็นธรรมในการวางแผนและการตัดสินใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพุ่งเป้าไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ได้แก่ เทศบาลตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือการส่งเสริมศักยภาพในการจัดบริการสาธารณะของ อบต. ขนาดเล็กได้ดีขึ้น โดยเฉพาะในด้านการดูแลคุณภาพชีวิต การสาธารณสุข การดูแลผู้ด้อยโอกาสทางสังคม และการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ในกรณีนี้ โครงการวิจัย/ชุดโครงการวิจัย ควรมุ่งเน้นเรื่อง

1) การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการวางแผนและการตัดสินใจ การบริหารจัดการทรัพยากร หรือการจัดบริการสาธารณะของ อบต. ขนาดเล็กในงานด้านการสาธารณสุข การส่งเสริมคุณภาพชีวิต การจัดการภัยพิบัติ หรือการดูแลผู้ด้อยโอกาส

2) การพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ อบต. ขนาดเล็ก ผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในห่วงโซ่เศรษฐกิจชุมชน หรือส่งเสริมการนำทุนทรัพยากรในพื้นที่มาสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดความยั่งยืน

โดยในกระบวนการศึกษาวิจัยทั้ง 2 หัวข้อ ควรมุ่งให้เกิด “ธรรมาภิบาลด้านดิจิทัล (E-governance)” โดยควรมีองค์ประกอบดังนี้

- การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อกำหนดโจทย์และความต้องการในการพัฒนา/การจัดบริการ

- การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมเพื่อพัฒนากระบวนการ การจัดการด้านข้อมูล หรือการวางแผนและการตัดสินใจของ อปท.
- การเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพร่วมกัน ระหว่างนักวิจัย ผู้บริหารและบุคลากรท้องถิ่น ภาคชุมชน และภาคีเครือข่าย

3.1 เป้าหมายของแผนงาน

เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในการพึ่งพาตนเองและการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่หนุนเสริมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การจัดบริการสาธารณะในระดับพื้นที่ และช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ สอดคล้องกับ OKR ดังนี้

O1 P13: พัฒนาเมืองนำอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจ และสังคมสู่ทุกภูมิภาค ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมี เมือง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งพื้นที่ทดลองนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Sandbox) โดยเมืองนำอยู่มุ่งเน้นผลสำเร็จของการพัฒนาตาม 5 มิติ (มิติการพัฒนาคน มิติสิ่งแวดล้อม มิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง มิติความสงบสุขและความปลอดภัย และมีมติความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา) ของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

KR1 P13: จำนวนเมืองนำอยู่ตาม 5 มิติของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้ผลงานวิจัย องค์กรความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

- เกิดผู้นำการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ จากภาคเอกชน ภาครัฐ/ท้องถิ่น (Change Agent) ที่มีสำนึกรักท้องถิ่น และมีขีดความสามารถในการใช้ความรู้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่
- จำนวนเมืองนำอยู่ตาม 5 มิติของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้ผลงานวิจัย องค์กรความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

KR4 P13: จำนวนนโยบาย มาตรการ และกลไก ที่เป็นนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Sandbox) ของการพัฒนาเมืองนำอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น เพิ่มขึ้น

- จำนวนกลไก ที่เป็นนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Sandbox) ของการพัฒนาเมืองนำอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น
- แผนเชิงยุทธศาสตร์
- แผนรายได้ที่ อปท. จัดเก็บเพิ่มขึ้น
- แผนการให้บริการสาธารณะตามมาตรฐานสากล
- นโยบายสนับสนุน

KR5 P13: จำนวนผู้นำเอาผลงานวิจัย องค์กรความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการพัฒนาเมือง ไปถ่ายทอดและ/หรือใช้ประโยชน์ โดยความร่วมมือกับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่

- เกิดนวัตกรรมท้องถิ่น (นวัตกรรม อปท.) ที่สามารถนำเอาผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยีและ นวัตกรรมด้านการพัฒนาเมือง ไปถ่ายทอดและ/หรือใช้ประโยชน์ โดยความร่วมมือกับ หน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ เพิ่มขึ้น
- รายได้ที่ อปท. จัดเก็บเองเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 หรือสามารถลดค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงานหรือการจัดบริการสาธารณะลงได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 (กรณีที่เป็นการวิจัยเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น หรือปรับปรุงประสิทธิภาพในการ จัดบริการสาธารณะ)

3.2 โจทย์และเป้าหมายการวิจัย

โจทย์	กระบวนการ	เป้าหมาย
<p>การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล (Digital transformation) เพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ หรือความเป็นธรรมใน การวางแผนและการตัดสินใจของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมุ่ง เป้าไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขนาดเล็ก ได้แก่ เทศบาลตำบล หรือ องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือการส่งเสริมศักยภาพในการ จัดบริการสาธารณะของ อปท. ขนาดเล็กได้ดีขึ้น โดยเฉพาะในด้าน การดูแลคุณภาพชีวิต การ สาธารณสุข การดูแลผู้ด้อยโอกาส ทางสังคม และการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน ในการนี้ โครงการวิจัย/ชุด โครงการวิจัยควรมุ่งเน้นเรื่อง</p>	<p><u>การวิเคราะห์ Demand</u> ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายนอกพื้นที่บริการ / บริบท พื้นที่บริการขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เพื่อหาปัญหาหรือ โอกาส ศักยภาพพื้นที่ ที่ใช้จุดแข็ง ของพื้นที่ ทรัพยากรพื้นที่และตัว คนกลไกในพื้นที่ รวมถึงภูมิปัญญา ในพื้นที่ และเมื่อนำอยู่ทั้ง 5 มิติ (มิติการพัฒนาคคน มิติสิ่งแวดล้อม มิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง มิติ ความสงบสุขและความปลอดภัย และมิติความเป็นหุ้นส่วนการ พัฒนา) พร้อมทั้งวิเคราะห์ผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง <p><u>การวิเคราะห์ Supply</u> ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ / นโยบาย / บทบาท ภารกิจ อปท. - การวิเคราะห์ SWOT ของ อปท. พร้อมกับใช้ภาควิชาการและภาค วิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ นวัตกรรมเข้าไปติดตั้งองค์ความรู้ใน มิติต่าง ๆ อาทิ 	<p><u>เป้าหมายภาพรวม การพัฒนาทางด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล ทุกประเด็นย่อย ดังนี้</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ กลไกที่เป็นนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy sandbox) ของการพัฒนา เมืองนำอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนา ชุมชน/ท้องถิ่น ▪ นวัตกรรมท้องถิ่น (นวัตกรรม อปท.) ที่ สามารถนำเอาผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการ พัฒนาเมือง ไปถ่ายทอดและ/หรือใช้ ประโยชน์ โดยความร่วมมือกับ หน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ ▪ ผลลัพธ์ของการพัฒนาตามแผน ยุทธศาสตร์หรือผลลัพธ์ของการ จัดบริการสาธารณะขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กได้ตาม มาตรฐานสากล ▪ ความต่อเนื่อง/ความยั่งยืนของการ นำผลการวิจัยรวมถึงองค์ความรู้ไป จัดทำนโยบายสนับสนุนระยะยาว
<p><u>ประเด็นย่อยที่ 1</u> : การพัฒนา เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการวางแผน และการตัดสินใจ การบริหารจัดการ</p>	<p>วิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ นวัตกรรมเข้าไปติดตั้งองค์ความรู้ใน มิติต่าง ๆ อาทิ</p>	<p><u>เป้าหมายการพัฒนาทางด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล ประเด็นย่อยที่ 1</u></p>

โจทย์	กระบวนการ	เป้าหมาย
<p>ทรัพยากร หรือการจัดบริการ สาธารณะของ อปท. ขนาดเล็กใน งานด้านการสาธารณสุข การ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต การจัดการภัย พิบัติ หรือการดูแลผู้ด้อยโอกาส</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) การปรับระบบและกลไกบริหาร ราชการแผ่นดินและการ จัดบริการสาธารณะของท้องถิ่น 2) การกระจายความเจริญ การลด ความเหลื่อมล้ำ และพัฒนา พื้นที่โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital transformation) 3) การพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และธรรมาภิบาล ของการบริหารจัดการ การ จัดบริการสาธารณะ หรือ มาตรฐานการดำเนินงานของ ท้องถิ่น 4) การพัฒนาระบบเศรษฐกิจ ชุมชนหรือเศรษฐกิจหมุนเวียน ในพื้นที่-ระหว่างพื้นที่ 5) การพัฒนาองค์ความรู้ วิจัย/ นวัตกรรมทางสังคม <p>รวมถึง ร่วมสร้างพื้นที่การเรียนรู้ ด้วย กระบวนการมีส่วนร่วมในการ ยกระดับเพิ่มขีดความสามารถของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ นำไปสู่การได้แผนเชิงยุทธศาสตร์ / แผนการให้บริการสาธารณะตาม มาตรฐานสากล / นโยบาย สนับสนุน รวมถึงกลไกพัฒนาพื้นที่ และ/หรือการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เพื่อสร้างความเจริญและลดความ เหลื่อมล้ำ</p> <p><u>การประเมิน</u> Development Evaluation (DE) จากผู้ใช้ประโยชน์</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ องค์ความรู้เรื่อง การพัฒนา เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการวางแผนและ การตัดสินใจ การบริหารจัดการ ทรัพยากร หรือการจัดบริการสาธารณะ ของ อปท. ขนาดเล็กในงานด้านการ สาธารณสุข การส่งเสริมคุณภาพชีวิต การจัดการภัยพิบัติ หรือการดูแล ผู้ด้อยโอกาส ■ นวัตกรรมทางสังคมที่มีการติดตั้ง/ ถ่ายทอดองค์ความรู้ การประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ หรือการจัดบริการสาธารณะของ ท้องถิ่น ■ สมรรถนะใหม่ที่สำคัญ (New competencies) หรือระบบปฏิบัติการ ใหม่ ของ อปท. หรือบุคลากรท้องถิ่น ในการบริหารจัดการ/การจัดบริการ สาธารณะจากการเปลี่ยนผ่านด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลที่ได้นำไปประยุกต์ใช้ ■ การปรับปรุงคุณภาพหรือ ประสิทธิภาพของการจัดบริการ สาธารณะของท้องถิ่นได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 หรือการลดภาระค่าใช้จ่าย ในการจัดบริการสาธารณะหรือบริหาร จัดการของท้องถิ่นผ่านกลไกการมีส่วนร่วม และโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลที่เหมาะสมได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10
<p><u>ประเด็นย่อยที่ 2</u> : การพัฒนา เศรษฐกิจในพื้นที่ อปท. ขนาดเล็ก ผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในห่วงโซ่ เศรษฐกิจชุมชน หรือส่งเสริมการนำ ทุนทรัพยากรในพื้นที่ มาสร้าง มูลค่าเพิ่มให้เกิดความยั่งยืน</p>	<p>มาตรฐานสากล / นโยบาย สนับสนุน รวมถึงกลไกพัฒนาพื้นที่ และ/หรือการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เพื่อสร้างความเจริญและลดความ เหลื่อมล้ำ</p> <p><u>การประเมิน</u> Development Evaluation (DE) จากผู้ใช้ประโยชน์</p>	<p><u>เป้าหมายการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล ประเด็นย่อยที่ 2</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ องค์ความรู้เรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชนผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล และระบบ การจัดการเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มใน ห่วงโซ่เศรษฐกิจชุมชน ■ นวัตกรรมทางสังคมที่มีการติดตั้ง/ ถ่ายทอดองค์ความรู้ นำไปประยุกต์ใช้ ร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม

โจทย์	กระบวนการ	เป้าหมาย
	<p>ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ / การติดตั้งองค์ความรู้และนำไปใช้ประโยชน์</p>	<p>เพื่อส่งเสริมการนำทุนทรัพยากรในพื้นที่มาสร้างมูลค่าเพิ่มที่ยั่งยืน ร่วมกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรท้องถิ่นในการวางแผนและขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เจริญเติบโต</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ สมรรถนะใหม่ที่จำเป็น (New competencies) หรือระบบปฏิบัติการใหม่ ของ อปท. หรือบุคลากรท้องถิ่น <p>ในการบริหารเศรษฐกิจชุมชนหรือการจัดการห่วงโซ่เศรษฐกิจโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ได้นำไปประยุกต์ใช้</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมให้เกิดมูลค่าเพิ่มจากการใช้ทรัพยากรในพื้นที่/ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เติบโตจากฐานทุนเดิมอย่างน้อยร้อยละ 10 และบ่งชี้ว่าจะเกิดผลสำเร็จที่ยั่งยืนในระยะยาว

หมายเหตุ :

1. กระบวนการศึกษาวิจัยทั้ง 2 ประเด็นย่อย ควรมุ่งให้เกิด “ธรรมาภิบาลด้านดิจิทัล (E-governance)” โดยควรมีองค์ประกอบดังนี้ (ก) การพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อกำหนดโจทย์และความต้องการในการพัฒนา/การจัดบริการ (ข) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมเพื่อพัฒนากระบวนการ การจัดการด้านข้อมูล การวางแผนและการตัดสินใจของ อปท. และ (ค) การเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพร่วมกันระหว่างนักวิจัย ผู้บริหารและบุคลากรท้องถิ่น ภาคชุมชน และภาคีเครือข่าย
2. กรณีข้อเสนอโครงการวิจัยเดี่ยว นักวิจัยสามารถเลือกดำเนินการวิจัย 1 ประเด็นวิจัยย่อยต่อ 1 ข้อเสนอโครงการ ส่วนกรณีชุดโครงการ สามารถเลือกดำเนินการได้มากกว่า 1 ประเด็น

คำสำคัญ

กลไก หมายถึง การขับเคลื่อนภารกิจไปสู่เป้าหมาย โดยต้องมี 5 องค์ประกอบได้แก่ 1) มีเป้าหมายร่วมกัน 2) มีโครงสร้างการบริหาร/บทบาทหน้าที่ 3) มีกิจกรรมร่วมดำเนินการ 4) มีการระดมทุนร่วม 5) มีผลประโยชน์ร่วมกัน

นวัตกรรมท้องถิ่น (นวัตกรรม อปท.) หมายถึง บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งระดับการปฏิบัติการ ผู้บริหาร รวมถึง แกนนำชุมชน (ในพื้นที่บริการ อปท.) นำเอาผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไป ปฏิบัติ ประยุกต์ใช้ เพื่อยกระดับการจัดการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ สามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่น รวมถึงสามารถสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ได้

มาตรฐานบริการสาธารณะ หมายถึง ระดับผลการดำเนินงานหรือผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งอาจกำหนดขึ้นโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือโดยกฎหมาย ประกาศ คำสั่ง หรือระเบียบ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ การสาธารณสุข หรือการดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชน

3.3 กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่

ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก (องค์กรบริหารส่วนตำบล จำนวน 5,300 แห่ง) ทั่วประเทศไทย

4. กรอบงบประมาณและระยะเวลา

- 1) การจัดสรรงบประมาณ กรอบงบประมาณการสนับสนุนทุนวิจัย 1,000,000 - 2,000,000 บาท ต่อโครงการวิจัย / 3,000,000 - 5,000,000 บาท ต่อชุดโครงการวิจัย ขึ้นอยู่กับเป้าหมายและตัวชี้วัดของโครงการวิจัย
- 2) ระยะเวลาดำเนินงานวิจัย 1 ปี (12 เดือน)

5. คุณสมบัติของผู้เสนอขอรับทุน

- 1) ผู้มีสิทธิเสนอขอรับทุน คือ สถาบัน/หน่วยงาน/นักวิจัย (ที่มีสังกัด) ที่สนใจ
- 2) สถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัย/หน่วยงานต้นสังกัดหัวหน้าโครงการจะต้องมีที่ตั้งหรือพื้นที่บริการอยู่ใน จังหวัดเป้าหมายของการดำเนินงานวิจัย หากเป็นสถาบัน/หน่วยงานภายนอกพื้นที่เป้าหมายต้องมีการมีส่วนร่วม และมีความร่วมมือกับสถาบัน/หน่วยงานวิชาการในพื้นที่อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเท่านั้น
- 3) กรณีผู้ยื่นขอรับการสนับสนุนเป็นภาคเอกชนและภาคประชาสังคม จะต้องมีความสัมพันธ์ตามระเบียบ สถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนทุนวิจัย และนวัตกรรมแก่ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เพื่อให้ นำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ พ.ศ. 2563
- 4) คณะวิจัยต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะในเรื่องที่เสนอขอรับทุนวิจัย และอาจมีทีมงานสหสาขาวิชาหรือ ประกอบด้วยนักวิจัยจากหลายศาสตร์ที่เกี่ยวข้องประกอบกันได้ และควรมีบุคลากรขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นร่วมเป็นทีมงานนักวิจัย
- 5) คณะวิจัยต้องมีหลักฐานแสดงความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคีผู้ใช้งาน/ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในระดับ พื้นที่ โดยมีความร่วมมือในรูปแบบของงบประมาณสมทบหรือการสนับสนุนอื่นๆ (in-cash & in-kind)

6. แนวทางการจัดการ

เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมที่โปร่งใส มีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สูงสุดอย่างสมดุล โดยยึดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ อววน. เป็นหลัก หน่วย บพท. จึงวาง การบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

1) หน่วย บพท. ได้เปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัย / ชุดโครงการวิจัยแล้ว โดยประกาศให้รับทราบโดยทั่วถึงกัน โดยมีรายละเอียด ที่ครบถ้วนและมีช่วงเวลาให้กับสถาบัน/หน่วยงาน/นักวิจัย ที่สนใจได้พัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย

2) เมื่อได้รับข้อเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย / ชุดโครงการวิจัยแล้ว หน่วย บพท. จะได้สรุปภาพรวมและ พิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยเพื่อกลั่นกรองเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญ

3) หน่วย บพท. จะเชิญสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัย/หน่วยงาน/นักวิจัย ที่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้น นำเสนอรายละเอียดโครงการวิจัย / ชุดโครงการวิจัย โดย หน่วย บพท. จะจัดเวทีพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย / ชุดโครงการวิจัย แบบ dialogue forum ร่วมกับคณะกรรมการพิจารณาติดตามและประเมินผล แผนงานย่อยรายประเด็น “การยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่กลไกพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความ เจริญและลดความเหลื่อมล้ำ”/ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (expert content) ผู้มีส่วนได้เสียสำคัญ (stakeholder) และผู้ใช้ ประโยชน์จากงานวิจัย (user) เพื่อพิจารณาโครงการวิจัยโดยละเอียดแล้วสรุปภาพรวมเพื่อแจ้งผลการพิจารณาต่อ คณะผู้วิจัยเพื่อปรับข้อเสนอโครงการวิจัย / ชุดโครงการวิจัย และจัดทำสัญญาบริหารทุนวิจัยและนวัตกรรมต่อไป

7. เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยมี 2 ขั้นตอน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

7.1 เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยเบื้องต้น

- 1) ข้อเสนอโครงการ / ชุดโครงการวิจัย เป็นไปตามเงื่อนไขของประกาศทุนที่ระบุไว้
- 2) มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนสอดคล้องตามแนวทางประกาศทุน
- 3) มีการพัฒนาระบบปฏิบัติการหรือตัวแบบการจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดการนำไปใช้งาน และมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรท้องถิ่นในงานที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในระหว่างการศึกษาวิจัย เพื่อให้ระบบต่าง ๆ สามารถดำรงอยู่ได้ในระยะยาว
- 4) มีการระบุเป้าหมายของโครงการวิจัยที่สามารถประเมินผลลัพธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรมว่าจะก่อให้เกิดการพัฒนา หรือการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกอย่างไร อาทิ การเพิ่มผลการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น ผลลัพธ์ที่มีต่อการ ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน หรือการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพ มาตรฐาน หรือประสิทธิภาพของการจัดบริการ สาธารณะด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น
- 5) มีหลักฐานการรับรองความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ที่เป็นหน่วยงานร่วมวิจัย) กับนักวิจัย (ที่มีสังกัด)
- 6) สถาบัน/หน่วยงาน และผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ และประสบการณ์การบริหารจัดการงานวิจัย ของโครงการวิจัยขนาดใหญ่ / ชุดโครงการวิจัยขนาดใหญ่ การดำเนินงานวิจัยและคาดว่าจะสามารถ ปฏิบัติงานและควบคุมการวิจัย ได้ตลอดเวลาการรับทุนภายในระยะเวลาที่กำหนด
- 7) มีทุนการทำงานเดิมในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาสังคม พื้นที่และชุมชนท้องถิ่น และ/หรือนโยบายในการ ขับเคลื่อนการทำงานในลักษณะนี้

7.2 เกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอชุดโครงการวิจัยโดยละเอียด

การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย / ชุดโครงการวิจัยโดยละเอียด หน่วย บพท. จะจัดเวทีพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย / ชุดโครงการวิจัยแบบ dialogue forum ร่วมกับคณะกรรมการ แผนงานการยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่กลไกพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำ / ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (expert content) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (stakeholder) และผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (user) เพื่อพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยที่ได้รับการพิจารณาผ่านเกณฑ์พิจารณาเบื้องต้นและเข้าร่วม workshop โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย ได้แก่ เป้าหมายและตัวชี้วัดที่วัดการเปลี่ยนแปลงได้จริง ประเด็นโจทย์การวิจัยและเนื้อหาโครงการวิจัย กระบวนการและการออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อตอบโจทย์ การเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมในโครงการวิจัยเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายใหญ่ กระบวนการและกลไกความร่วมมือในพื้นที่เป้าหมาย ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้บริหารชุดโครงการวิจัย ความชัดเจนของ output และความคุ้มค่าของการลงทุนวิจัย (value of money) เมื่อเทียบกับจำนวนผู้รับประโยชน์ (unit cost) รวมถึงโอกาสประสบความสำเร็จของโครงการวิจัย

8. การส่งข้อเสนอโครงการวิจัย (full proposal)

8.1 ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย / ชุดโครงการวิจัยฯ วันที่ 14 ธันวาคม 2565 ผ่านเว็บไซต์หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ที่ <https://www.nxpo.or.th/A/> และผ่านทาง Facebook ที่ <https://www.facebook.com/PMUA.THAI>

8.2 สถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัย/หน่วยงาน/นักวิจัย/นักวิชาการที่สนใจ สามารถ Download แบบฟอร์มได้ที่ www.nriis.in.th และ <https://www.nxpo.or.th/A/>

8.3 หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) จัดกิจกรรมชี้แจงเป้าหมายของแผนงานและตอบข้อซักถามแก่ผู้สนใจ ในวันที่ 14 ธันวาคม 2565 เวลา 13.30 - 16.00 น. ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ZOOM ท่านสามารถลงทะเบียนและส่งข้อซักถามล่วงหน้าได้ทาง Facebook ที่ <https://www.facebook.com/PMUA.THAI>

8.4 ผู้เสนอโครงการยื่นข้อเสนอโครงการวิจัย/ชุดโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ผ่านระบบ NRIIS โดยแนบ file word และ pdf ตามแบบฟอร์ม บพท. ระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2565 ถึงวันที่ 12 มกราคม 2566 ก่อนเวลา 17.00 น.

8.5 สถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการทำการรับรองข้อเสนอโครงการวิจัย / ชุดโครงการวิจัยผ่านระบบ NRIIS ภายในวันที่ 13 มกราคม 2566 ก่อนเวลา 17.00 น.

8.6 หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ขอสงวนสิทธิ์ในการรับพิจารณาเฉพาะเอกสารต้นฉบับที่มีรายละเอียดครบถ้วนตามเงื่อนไข และสถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการทำการรับรองข้อเสนอชุดโครงการวิจัยในเวลาที่กำหนดตามข้อ 8.5 และหากพ้นกำหนดจะถือว่าเป็นโมฆะ

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ นางสาวดารารัตน์ โพธิ์รักษา หรือ นางสาวระวีวรรณ บำเพ็ญกุล
ทางโทรศัพท์หมายเลข 02-109-5432 ต่อ 817 ในวันและเวลาปฏิบัติงาน หรือที่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ :
dararat.pho@nxpo.or.th และ rawiwan.bum@nxpo.or.th

อนึ่ง ผลการพิจารณารับทุนวิจัย หน่วย บพท. ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2565

(ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา)

ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุน
ด้านการพัฒนาระดับพื้นที่